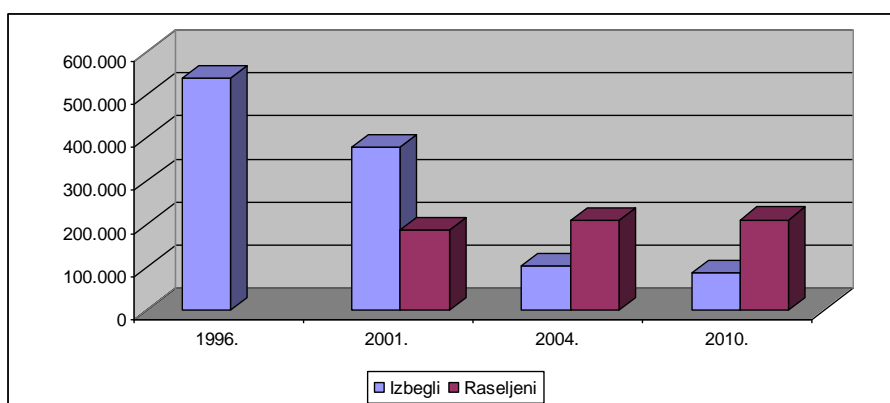

OSNOVNE INFORMACIJE

Izbegličko poglavlje u Srbiji traje skoro dve decenije, a po broju izbeglih i interno raseljenih osoba država se i dalje nalazi na prvom mestu u Evropi. U Srbiji 2010. godine živi 86.155 izbeglih iz Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine, te 210.148 interno raseljenih sa Kosova i Metohije, što čini 3,94% u odnosu na ukupno stanovništvo.

Zakon o izbeglicama usvojen je 1992. godine kada je u Srbiji bilo 161.554 izbeglih osoba. Prema podacima republičkog Komesarijata za izbeglice, 1996. godine u državi je boravilo 537.937 izbeglica, 2001. godine 377.131 izbeglih i 187.129 raseljenih, a 2004. godine 104.246 izbeglih i 209.724 interno raseljenih osoba.

U Vojvodini, prema zvaničnim podacima, u 2010. godini boravi gotovo polovina od 86.155 izbeglih osoba - 41.644.

Smanjenje broja izbeglica od 1996. godine do danas za više od 80 odsto uglavnom je rezultat integracije u Republiku Srbiju (više od 200.00 osoba steklo je srpsko državljanstvo), zatim procesa povratka (oko 149.000), te odlaska u treće zemlje (49.000).

Međutim, sticanjem državljanstva Republike Srbije socijalno-ekonomski status integrisanih osoba nije bitno izmenjen, a najviše je opterećen nerešenim stambenim pitanjem.

Fond za pružanje pomoći izbeglim, prognanim i raseljenim licima formirala je 12. decembra 2006. godine Autonomna Pokrajina Vojvodina sa zadatkom da sprovodi aktivnu politiku podrške stambenom zbrinjavanju izbeglica u Pokrajini i održivom povratku Srba na područja s kojih su proterani u ratovima izazvanim raspadom SFRJ. Fond ima status pravnog lica sa pravima, obavezama i odgovornostima utvrđenim zakonom, Odlukom i Statutom Fonda. Sedište Fonda je u Novom Sadu, Bulevar Mihajla Pupina broj 25.

Sredstva za osnivanje i rad Fonda obezbeđena su u budžetu Autonomne Pokrajine Vojvodine.

Korišćenje sredstava za finansiranje poslova i rada Fonda obavlja se u skladu sa zakonom, Odlukom, Statutom Fonda, Programom rada Fonda i Finansijskim planom Fonda.

Aktivnosti Fonda zasnovane su na principima slobode i jednakog značaja povratka i lokalne integracije za rešavanje problema lica koja imaju u skladu sa zakonom status izbeglih, prognanih i raseljenih lica sa boravištem, odnosno prebivalištem na teritoriji Autonomne Pokrajine Vojvodine (u daljem tekstu: korisnici Fonda):

1. pomaže u stambenom zbrinjavanju korisnika Fonda smeštenih u kolektivnim centrima i u podstanarskom odnosu,
2. pomaže u održivom povratku korisnika Fonda u mesto prethodnog prebivališta,
3. predlaže nadležnim organima mere usmerene na trajnu i održivu integraciju i

povratak korisnika Fonda,

4. predlaže i podržava realizaciju programa zapošljavanja korisnika Fonda,

5. pokreće i podržava inicijative, aktivnosti i mere usmerene na pružanje pomoći posebno ugroženim grupama korisnika Fonda (lica sa invaliditetom, socijalno ugroženih lica i dr.),

6. inicira i podržava aktivnosti usmerene na obezbeđenje informisanosti korisnika Fonda, posebno o pitanjima povratka, integracije i ostvarivanja statusnih prava, i

7. predlaže i podržava naučnu, kulturnu i prosvetnu saradnju u povratničkim sredinama.

STAMBENO ZBRINJAVANJE

Rešavanje stambenih problema izbeglih i raseljenih osoba koje su smeštene u kolektivnom smeštaju ili su podstanari, jedan je od najvažnijih zadataka Fonda. U tom cilju su u 2010. godini raspisana tri javna poziva za pružanje pomoći za stambeno zbrinjavanje otkupom seoskih kuća sa okućnicom na teritoriji AP Vojvodine, javni poziv za nabavku građevinskog materijala kao pomoći započetoj izgradnji javnih stambenih objekata, javni poziv za poboljšanje uslova stanovanja u stambenim objektima u vlasništvu izbeglih, prognanih ili raseljenih osoba, te javni poziv za pružanje pomoći izbeglim i interno raseljenim licima smeštenim u kolektivnim centrima u Kovinu i Pančevu.

Otkup seoskih kuća sa okućnicom je projekat započet 2007. godine kao jedan od načina lakše integracije izbeglih, prognanih i raseljenih koji su odlučili da se trajno udome u Vojvodini, a bave se poljoprivrednom proizvodnjom. Za otkup imanja korisnici Fonda mogu da dobiju do 6.000 evra u dinarskoj protivrednosti, od čega je polovina novca nepovratna, dok preostala sredstva korisnici moraju da vrate Fondu u roku do 10 godina.

Ključeve svojih novih domova zahvaljujući ovom projektu do kraja 2009. godine primilo je 215 porodica, a u 2010. godini pridružile su im se još 73 familije, koje su se prijavile na jedan od javnih poziva raspisanih za izbegle, prognane i raseljene sa prebivalištem odnosno boravištem na sledećim teritorijama:

22. februar

Apatin

Novi Sad

Pančevo

Sombor

Subotica
Šid

26. jul

smešteni u kolektivnim centrima u Pančevu i Kovinu

29. oktobar

Bečej
Bačka Palanka
Vrbas
Vršac
Žabalj
Žitište
Zrenjanin
Indija
Kikinda
Kula
Ruma
Srbobran
Titel

U sklopu obeležavanja Dana izbeglica (20. jun), 21. juna potpisani su sporazumi o otkupu 5 kuća za izbegličke porodice.

Nabavka građevinskog materijala veoma je značajan vid pomoći izbeglim, prognanim ili raseljenim licima koji su započeli izgradnju svojih novih domova. Fond za ovu aktivnost po korisniku izdvaja 5.000 evra u dinarskoj protivvrednosti. Polovina ovih sredstava je nepovratna, dok se ostatak mora vratiti Fondu najkasnije u roku od osam godina od momenta dodele sredstava.

Dosad su novac za građevinske pakete dobile 153 porodice koje su izgradile najmanje temelj za vlastite kuće.

U 2010. godini ova aktivnost je nastavljena raspisivanjem javnog poziva za izbegle, prognane i raseljene koji imaju prebivalište, odnosno boravište u sledećim opštinama:

- Apatin
- Vrbas
- Odžaci
- Sremska Mitrovica
- Temerin.

Poboljšanje uslova stanovanja je način stambene pomoći za izbegle, prognane i raseljene osobe čijim domovima je neophodna sanacija. Za adaptaciju stambenih objekata nepovratno se obezbeđuje po 1.500 evra u dinarskoj protivvrednosti za osnovni građevinski materijal, stolariju, drvenu građu i instalacioni materijal i sanitarije, koji su neophodni za ugradnju ili zamenu postojećih, ali ne obuhvataju materijal za postavljanje podova i plafona

(parket, laminat, gipsane ploče). Iz ove pomoći izostavljeni su vlasnici koji žele da dograde ili izgrade spratove, urade dekorativne unutrašnje radove, ili uređuju fasadu.

Sredstva za adaptaciju dosad je dobilo 247 porodica, a Fond je odlučio da ovu aktivnost nastavi i u 2010. godini raspisivanjem javnog konkursa za izbegle, prognane i raseljene koji imaju boravište u sledećim opštinama:

- Bački Petrovac
- Bečej
- Žabalj
- Zrenjanin
- Kikinda
- Ruma
- Sombor

Zatvaranje kolektivnih centara obezbeđivanjem adekvatnih domova porodicama koje su smeštene u Kovinu i Pančevu, jedan je od prioriteta Fonda. U tu svrhu za stanovnike TO centra i Omladinskog naselja Čardak i Kućice 26. jula 2010. godine raspisan je javni poziv za:

1. stambeno zbrinjavanje otkupom seoskih kuća sa okućnicom za one koji žele da ostanu i žive u AP Vojvodini
2. stambeno zbrinjavanje dodelom građevinskog materijala
3. dodelu paketa bele tehnike za one koji se opredele za povratak u Republiku Hrvatsku, Bosnu i Hercegovinu ili Kosovo i Metohiju.

U kolektivnim centrima u Pančevu i Kovinu boravi 240 ljudi, od čega je 130 izbeglih, a 110 je raseljenih sa Kosova. Na poziv Fonda 15 porodica se prijavilo za otkup seoskih imanja, a dosad je otkupljeno 6 kuća, a pomoć je odobrena još dvema porodicama. Sporazumi o otkupu kuća potpisani su 8. decembra u Pančevu i Kovinu.

Povratničke pakete za Hrvatsku dobile su dve porodice.

U koordinaciji sa Vladom Vojvodine aktivnosti na stambenom zbrinjavanju stanovnika kolektivnih centara sprovodiće se i tokom čitave 2011. godine, sa ciljem da jedina dva preostala dva vojvođanska centra u Pančevu i Kovinu budu zatvorena u najkraćem roku.

Saradnja sa UNHCR-om izuzetno je značajna u stambenom zbrinjavanju izbeglih, prognanih i raseljenih osoba u Vojvodini. U 2010. godini UNHCR je donirao 28.736.716 dinara, što je omogućilo Fondu da otkupi 35 kuća. Sredstvima izdvojenim iz budžeta AP Vojvodina i UNHCR-a otkupljene su 62 kuće.

Ovime je nastavljena aktivnost započeta 2009. godine, kada su ugovor o saradnji potpisali šef Predstavništva Visokog komesarijata Ujedinjenih nacija za izbeglice u Srbiji Lenart Kocalajn i predsednik Vlade Vojvodine dr Bojan Pajtić. Tom prilikom zaživeo je projekat od 20 miliona dinara koje je UNHCR ustupio Fondu. To je bilo prvi put da za takvu namenu UNHCR direktno sredstva ustupa jednoj pokrajinskoj instituciji, što predstavlja priznanje i podršku Vladi AP Vojvodine zbog zalaganja i sprovedenih akcija za trajno stambeno zbrinjavanje izbeglica i raseljenih lica. Tim novcem otkupljeno je i renovirano 25 seoskih kuća, kupljena je stoka i poljoprivredna oprema za korisnike dobijenih imanja.

UNHCR je donirao sredstva i za druge vrste pomoći izbeglim, prognanim i raseljenim licima AP Vojvodine u vrednosti većoj od 35 miliona dinara.

ODRŽIVI POVRATAK

Osiguranje uslova za povratak izbeglih i raseljenih osoba u mesto prethodnog prebivališta veoma je važna aktivnost Fonda. U cilju trajnog zbrinjavanja povratnicima se dodeljuju paketi koji sadrže najneophodnije poljoprivredne alatke i belu tehniku, te se pomažu povratničke poljoprivredne zadruge.

Povratnički paketi za podršku održivom povratku dele se poslednje tri godine. U 2007, 2008. i 2009. godini Fond je dodelio 106 paketa povratnicima u Republiku Hrvatsku (11,6 miliona dinara), a 26 paketa za Bosnu i Hercegovinu (3,4 miliona dinara). Po javnom pozivu u 2010. godini biće isporučena 32 povratnička paketa.

Korisnici Fonda mogu da se opredele za jedan od tri tipa paketa vrednih 1.500 evra u dinarskoj protivrednosti:

PAKET I	PAKET II	PAKET III
- veš mašina - šporet ili šporet na drva - kombinovani frižider sa zamrzivačem	- motokultivator	- motorna testera - hidrofor - krunjač kukuruza - alat – bušilica, ubodna testera i brusilica

Povratničke poljoprivredne zadruge Fond pomaže nepovratnim sredstvima za kupovinu poljoprivredne mehanizacije, odnosno traktora, priključnih mašina, motokultivatora i druge mehanizacije, izuzev kombajna, čime se stvaraju uslovi za održivi povratak izbeglih i prognanih.

Zadruge i udruženja čiji su osnivači, odnosno više od polovine osnivača izbeglice, prognani i raseljeni koji su se vratili u Republiku Hrvatsku, Bosnu i Hercegovinu i Kosovo i Metohiju, proteklih godina mogle su da po javnim pozivima za materijalnu podršku dobiju pomoć od milion dinara po korisniku. Troškove transporta i druge troškove vezane za realizaciju isporuke poljoprivredne mehanizacije snosio je Fond.

Zadruge su pomagane i dodelom semenskog kukuruza i sadnicama vinove loze, pa je 2008. godine novosadski Insitut za ratarstvo i povrtarstvo u koordinaciji sa Fondom donirao 8.350 kilograma kukuruza za povratničke sredine u Lici, Dalmaciji, Baniji i Zapadnoj Slavoniji. Pored ove vrste pomoći zadrugama Srba povratnika upućena je i stručna pomoć i edukacija vezana za savremene tehnologije uzgajanja voća, koja se dve godine zaredom (2008. i 2009.) sprovodila u okviru projekta Vlade Vojvodine «Edukacija proizvođača i postavljanje mikroogleada sa različitim voćnim vrstama u povratničkim sredinama Ličko-senjske i Karlovačke županije u Republici Hrvatskoj».

Poljoprivredna mehanizacija dodeljuje se Odlukama Upravnog odbora Fonda. Za 17 poljoprivrednih zadruga iz Republike Hrvatske do kraja 2009. godine isporučena je pomoć od 11,8 miliona dinara. Pomoć je odobrena za još osam poljoprivrednih zadruga, a ugovor o isporuci mehanizacije zaključen je 18. novembra 2010. godine.

Fond je odlučio da se sredstva dodele i za 8 povratničkih zadruga u Bosnu i Hercegovinu. Ukupna vrednost pomoći zadrugama (s porezom) je veća od 100.000 evra.

POMOĆ ZA ZAJEDNICE I UDRUŽENJA POLJOPRIVREDNIKA I VOĆARA	
Hrvatska	Bosna i Hercegovina
«Golubić», Golubić, Knin «Vrbnik», Vrbnik, Biskupija «Kum», Žagrović, Knin «Marinković», Plavno, Donji Lapac «Lika», Donji Lapac «Bjele Vode», Glina «Agro – Una», Dvor «Žegar», Obrovac «Ovčara i Kozara», Velebit, Obrovac «Markovac», Markovac, Knin «Klas», Golubić, Obrovac «Smilčić-Vigurica», Benkovac «Karin donji», Karin «Petrinjka-2006», Petrinja «Ekorazvoj», Petrinja «Majur», Majur «Eko-med», Hrvatska Kostajnica	«Otik», Kovačevci, Glamoč «Medena selišta», Glavice, Glamoč «Drvar», Drvar «Bravsko», Bravsko, Bosanski Petrovac «Drina», Goražde «Pro korde», Drvar «Vrtoče», Vrtoče «Agrofour», Bosanska Krupa

«Idi-vidi posete» uspešno se realizuju jednom mesečno za izbegle i prognane sa prebivalištem u Vojvodini.

U 2010. godini nastavljena je praksa iz prethodnih godina po kojoj Fond finansira autobuske polaske na relaciji Ruma - Nova Pazova - Inđija - Novi Sad - Bačka Palanka - Ilok - Vukovar - Vinkovci - Županja - Popovača - Sisak - Petrinja - Glina - Vojnić - Slunj - Korenica - Udbina - Gračac - Obrovac - Knin. Povratak je na istoj maršruti.

Četvorodnevni boravak u zavičaju podrazumeva najmanje dva radna dana u kojima korisnici ovog projekta mogu da realizuju neke od svojih nerešenih problema u vezi sa stečenim i imovinskim pravima.

Besplatan prevoz u okviru «Idi-vidi posete» jedanput u toku kalendarske godine ima jedan član porodice, a u izuzetnim slučajevima kada je reč o maloletnoj deci ili nekim neodložnim procesima u vezi sa obnovom, komisija Fonda odobrava da dva člana porodice istovremeno koriste ovu mogućnost.

Tokom trajanja ove akcije autobusi Fonda prevezli su preko hiljadu lica, a u 2010. godini organizovano je 8 poseta zavičaju.

MERE ZA ODRŽIVI POVRATAK I INTEGRACIJU

Pitanjima stanarskih prava, stambenog zbrinjavanja, položaja izbeglica penzionera i stečenih imovinskih prava, Fond se bavio i kroz predlaganje mera nadležnim organima za održivi povratak i integraciju.

Komesarijatu za izbeglice Republike Srbije, radi efikasnijeg rešavanja stambenih problema, Fond se obraćao sa pitanjima i predlozima oko postojećih izgrađenih, a neuseljenih stanova. Republičkom Komesarijatu sugerisane su aktivnosti i pružana pomoć u realizaciji projekta stambenog zbrinjavanja korisnika Fonda u Vojvodini, koji Komesarijat sprovodi u Srbiji zahvaljujući sredstvima Banke za razvoj Saveta Evrope.

Sa kancelarijama UNHCR u Republici Hrvatskoj i Republici Srbiji nastavljena je inicijativa oko rešavanje pitanja stanarskih prava izbeglih lica u Republici Hrvatskoj. Fond podržava i nevladin sektor koji u svom radu pomaže izbeglicama u njihovom regulisanju stečenih i imovinskih prava u zemlji porekla.

PROGRAM ZAPOŠLJAVANJA

Ekonomsko osnaženje izbegličkih porodica

Fond podržava programom zapošljavanja izbeglih, prognanih i raseljenih, a u saradnji sa Pokrajinskim sekretarijatom za rad zapošljavanje i ravnopravnost polova, Nacionalnom službom za zapošljavanje i UNHCR-om. U tu svrhu Fond je sa nevladinim organizacijama 2010. godine konkurisao i za sredstva iz IPA fonda Evropske unije.

Subvencije za samozapošljavanje namenjene su nezaposlenim izbeglim, raseljenim i prognanim osobama koji svojim interesima i sposobnostima, samostalno ili putem udruživanja, mogu obezbediti uslove za sopstveno zapošljavanje osnivanjem preduzeća, radnji, agencija ili drugih oblika poslovnog organizovanja. U aprilu 2008. godine na Konkurs za dodelu sredstava za subvencije za samozapošljavanje prijavilo se 13 nezaposlenih koji se nalaze na evidenciji NSZ. Za novoregistrovanu delatnost opredeljeno je po 130.000 dinara za opremanje radnog mesta i stvaranja uslova za rad - za nabavku osnovnih sredstava, sirovina, repromaterijala, mašina, opreme i rezervnih delova potrebnih za realizaciju programa i/ili adaptaciju poslovnog prostora.

Zapošljavanje pripravnika na određeno vreme raspisano je 2009. konkursom na kome se moglo aplicirati i za:

- dodelu subvencija za novo zapošljavanje nezaposlenih lica
- dodelu subvencija za samozapošljavanje
- dodelu subvencija za podsticanje registracije poljoprivrednog gazdinstva od strane nezaposlenih lica sa teritorije APV
- javni poziv za prikupljanje projekata javnih radova.

Ekološkim zajednicama «Odžačanka» iz Odžaka i «Kikinđanka» iz Kikinde u 2010. godini Fond je obezbedio sredstva za rad, te je zaposlio 14 izbeglica, odnosno po 7 u svakoj Zajednici. U saradnji sa UNHCR-om dodeljeni su kontejneri za sakupljanje sekundarnih sirovina, presa i po jedan automobil za prevoz kontejnera.

PODRŠKA POSEBNO UGROŽENIM GRUPAMA

Humanitarnu pomoć, u užem smislu te reči, Fond pruža zdravstveno, ekonomski i socijalno ugroženim izbeglim, prognanim i raseljenim osobama.

Finansijska podrška srednjoškolcima započeta je 2008. godine kada je 100 odličnih učenika iz socijalno-ekonomski ugroženih izbegličkih porodica iz Vojvodine dobilo jednokratnu pomoć od po 40.000 dinara. Tokom 2009. godine dodeljena je jednokratna finansijska pomoć u istom iznosu za ukupno 117 đaka. Početkom školske godine 2010/2011 predsednik Vlade Vojvodine dr Bojan Pajtić dodelio je jednokratne pomoći za još 50 srednjoškolaca, u iznosu od po 40.000 dinara.

Povratnici u selo Žač na Kosovu u Metohiji, po odluci Upravnog odbora Fonda, dobili su u 2010. godini pomoć u vidu ćebadi, školskog pribora i hrane, vrednu 200.000 dinara.

Isporuka ogrevnog drveta uvedena je 2010. godine kao svojevrsan pilot-projekat, budući da Fond dosad nije pružao ovakavu pomoć svojim korisnicima. Za 25 sremsko-mitrovačkih izbegličkih porodica na početku grejne sezone isporučena su po tri kubna metra ogrevnog drveta, za šta je izdvojeno 300.000 dinara.

Ova aktivnost realizovana je uz pomoć opštinskog poverenika za izbeglice i Centra za socijalni rad u Sremskoj Mitrovici.

Fond planira da u svom programu rada za 2011. godinu ponovo izdvoji određena sredstva za pružanje pomoći najugroženijima.

INFORMISANJE IZBEGLICA I POV RATNIKA

Pristup informacijama o pravima i mogućnostima izbeglica i povratnika, kao i informisanje i reportaže o njihovim stvarnim životnim uslovima i potrebama, Fond podržava kroz niz aktivnosti.

«**Putevi nade**», polučasovna emisija posvećena izbegličkoj populaciji, emituje se u produkciji Fonda jednom nedeljno na RTV Vojvodina. Emisija se bavi problematikom izbeglištva, te informiše izbeglice o svim bitnim, aktuelnim temama u zemljama porekla, ali i događanjima u našoj zemlji koja neposredno utiču na što brže razrešenje izbegličkih problema. Projektom pokrenutim 2009. i nastavljenim u 2010. godini informiše se i domicilno stanovništvo o problemu izbeglištva, te se skreće pažnja svim

institucijama u zemlji, nevladinom sektoru, ali i međunarodnoj javnosti da izbeglištvo izazvano ratom u našoj zemlji još egzistira, a da je za razrešenje potreban i međunarodni uticaj, finansijska podrška i još mnogo rada.

Finansiranje organizacija pomoću koje izbegli, raseljeni i prognani mogu imati lakši pristup informacijama o pravima i mogućnostima integracije u lokalne sredine i povratka u mesto prethodnog prebivališta, Fond sprovodi od 2008. godine. Maksimalnim iznosom do 150.000 dinara u 2010. godini potpomognuto je 8 organizacija koje se bave tom problematikom:

- «Udruženje penzionera iz Hrvatske», Beograd
- «Humanitarni centar za integraciju i toleranciju», Novi Sad
- «Regionalni odbor za izbeglice Vojvodine», Novi Sad
- «Komitet za pomoć i zaštitu», Beograd
- Udruženje izbeglih i prognanih «Božur», Vršac
- «Koalicija udruženja izbeglica u Srbiji», Beograd
- Udruženje izbeglih i prognanih Sremska Mitrovica
- Zavičajno udruženje Krajišnika «Nikola Tesla», Plandište

Televizijskoj produkciji Zajedničkog veća opština (ZVO) u Hrvatskoj Fond je u 2010. godini obezbedio kameru i prateću opremu, vrednu 340.000 dinara. Donacija će biti iskorištena za opremanje budućeg studija u Kninu, koji će pomoći bolje informisanje u povratničkim sredinama u Dalmaciji, Lici, Kordunu i Baniji.

ZVO već nekoliko godina radi u Vukovaru odakle dobro «pokriva» područje istočne Slavonije, zapadnog Srema i Baranje, a oprema koja je dobijena od Fonda stvara im tehničke preduslove za širenje na zapadna područja Hrvatske.

Sredstva za nabavku opreme produkciji ZVO u celosti su izdvojena iz budžeta AP Vojvodine, putem programa Fonda usmerenog na podsticanje naučne, kulturne i prosvetne saradnje, kao i bolje informisanje o prilikama u povratničkim sredinama.

Izveštavanja o životu povratnika u Federaciji BiH pomognuta su 2008. godine opremom za razvoj dopisničke TV mreže, vrednom 3.855 evra u dinarskoj protivvrednosti, koja je dodeljena «Resursnom centru Drvar» iz Drvara.

Internet prezentacija Fonda na web adresi www.fondajnfors.rs svakodnevno se ažurira i na njoj posetioци mogu da pronađu sve relevantne vesti bitne za izbegličku populaciju, kao i informacije o radu Fonda. Fond izdaje brošuru sa informacijama o pružanju pomoći za održivi povratak i integraciju, te Informator o opštim aktivnostima Fonda.

Medijski popraćene su sve aktivnosti Fonda, a u skladu sa Programom rada i Odlukom o osnivanju Fonda. U dnevним novinama «Dnevnik» i «Blic» objavljeni su svi javni pozivi, dok su aktivnosti o pitanjima povratka, integracije i ostvarivanja statusnih prava prikazane u posebnim emisijama u elektronskim i štampanim medijima kroz gostovanja na TV stanicama, te kroz izjave za medije.

NAUČNA, KULTURNA I PROSVETNA SARADNJA

Razvoj povratničkih sredina Fond potiče kroz podršku naučnoj, kulturnoj i prosvetnoj saradnji. Fond finansira nabavku narodnih nošnji, lektira za škole, knjiga, kompjutera i opreme za škole, pomaže u obnovi crkava, te u organizaciji naučnih skupova o pomirenju i dijalogu.

Kupovina knjiga za biblioteku u Drvaru realizovana je 2010. godine uz pomoć organizacije Izbeglički servis za povratak (RRS - Return of the Refugees Council) kojoj je Fond donirao 100.000 dinara. Time je nastavljena praksa iz prethodnih godina kojom je Osnovna škola u Drvaru dobila 200 knjiga za lektiru, kao i kompjuter vredan 550 evra, a Mesna zajednica Bravsko u opštini Bosanski Petrovac projektor, televizor i DVD plejer, dok je pola miliona dinara upućeno za opremu biblioteke u Vukovaru za 4.000 učenika sa područja Slavonije, Baranje i zapadnog Srema, koji nastavu pohađaju na srpskom jeziku i ćirilicom pismu.

Smotra folklor i stvaralaštva podržana je u 2010. godini sa 100.000 dinara za održavanje manifestacije «Sjelo tromede» u Strmici kod Knina. Fond je i ranije pomagao razvoj folklor tako što je u 2008. Osnovnoj školi u Drvaru darovao 20 kompleta «Podgrmečkih nošnji», vrednih 375.000 dinara, a Srpskom kulturnom društvu «Prosvjeta» iz Hrvatske Kostajnice 20 tradicionalnih banijskih nošnji u vrednosti od 270.000 dinara.

Obnova crkve u Golubiću kod Knina u 2010. godini potmognuta je donacijom od 100.000 dinara koja je data Eparhiji dalmatinskoj. Fond je i ranije pomogao Srpskoj pravoslavnoj crkvi u Republici Hrvatskoj dodelom paketa hrane i sredstava za higijenu u vrednosti od 630.000 dinara. Eparhijama SPC u Republici Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini 2008. godine poklonjeno je 50 kompleta trotomne knjige «Biografije – Srbi zapadno od Drine», vrednih 450.000 dinara.

Treći međunarodni naučni skup o hrvatsko-srpskim odnosima Fond je pomogao sa 50.000 dinara. Skup organizuju Centar za istoriju, demokratiju i pomirenje, sa sedištem u Novom Sadu i Udruga za povijest, suradnju i pomirenje iz Obrovca.

REZIME

Rezultati koje je Fond postigao u 2010. godini opravdavaju ciljeve zacrtane prilikom njegovog osnivanja – pružanje pomoći i obezbeđenje trajnog zbrinjavanja osoba koja imaju u skladu sa zakonom status izbeglih, prognanih i raseljenih lica sa boravištem, odnosno prebivalištem u Vojvodini.

U Pokrajini postoje još samo dva kolektivna centra, a strateški cilj Fonda i njenog osnivača Vlade Vojvodine jeste da se i oni u najskorije vreme zatvore, te da se svim izbeglim, prognanim i raseljenim obezbedi pristojan život i krov nad glavom kroz **održivi povratak ili integraciju.**

Fond je u 2010. godini na osnovu objavljenih javnih poziva **stambeno zbrinuo** 73 porodice, od čega ih je osam iz kolektivnih centara u Pančevu i Kovinu. Time je nastavljen projekat

započet ranijih godina, u kojem je otkupljeno 110 seoskih kuća sa okućnicom. Javnim pozivima za **obezbeđivanje građevinskog materijala** i sredstava za adaptaciju, nastavljene su aktivnosti Fonda pomoću kojih su dosad dodeljena 153 građevinska paketa, dok su odobrena sredstva za neophodnu sanaciju 247 domova izbeglih i prognanih.

Povratničke poljoprivredne zadruge Fond je podržao sa više od 100.000 evra za kupovinu neophodne poljoprivredne mehanizacije.

Za podršku održivom povratku dodeljeno je 138 **povratničkih paketa**, odnosno 32 u 2010. godini, a 106 ranijih godina.

Kroz program «**Idi-vidi posete**» svoj zavičaj dosad je obišlo više od hiljadu osoba, a u 2010. godini organizovano je osam besplatnih autobuskih prevoza.

U saradnji sa nevladinim organizacijama Fond je konkurisao za **sredstva iz IPA fonda** Evropske unije za ekonomsko osnaženje izbegličkih porodica. U svrhu ekonomske podrške u 2010. godini obezbeđena su i sredstva za rad dvema ekološkim zajednicama, «**Odžačanka**» i «**Kikinđanka**», u kojima je zaposleno 14 osoba.

Početkom školske godine 2010/2011 Fond je dodelio 50 **novčanih pomoći** od po 40.000 dinara odličnim učenicima iz izbegličkih porodica. Dosad je ovu pomoć dobilo 217 srednjoškolaca.

Fond je u 2010. godini uveo pilot-projekat za **pomoć u ogrevu** socijalno i ekonomski ugroženim porodicama. Na početku grejne sezone isporučena su po tri kubika drva za 25 porodica iz Sremske Mitrovice. Paketima pomoći u vidu ćebadi, školskog pribora i hrane, **podržani su povratnici** u selo Žač na Kosovu i Metohiji.

Ni u 2010. godini nije zanemareno informisanje izbeglica i povratnika. Nastavljeno je emitovanje emisije «**Putevi nade**» u produkciji Fonda, dok je sa po 200.000 dinara potpomognuto osam organizacija pomoću kojih izbegli, raseljeni i prognani imaju **lakši pristup**

informacijama o pravima i mogućnostima integracije u lokalne sredine i povratka u mesto prethodnog prebivališta. Za podršku boljem informisanju u povratničkim sredinama u Dalmaciji, Lici, Kordunu i Baniji, televizijskoj produkciji Zajedničkog veća opština u Hrvatskoj **obezbeđena je kamera** i prateća oprema, vredna 340.000 dinara. Na sličan način 2008. potpomognuto je izveštavanje o životu povratnika u Federaciji BiH, tako što je za 3.855 evra kupljena oprema «**Resursnom centru Drvar**».

Donacijom od 100.000 dinara za kupovinu knjiga biblioteci u Drvaru Fond je podržao **naučnu, kulturnu i prosvetnu saradnju**. Prethodnih godina Osnovna škola u Drvaru dobila je 200 knjiga za lektiru i kompjuter, MZ Bravsko u opštini Bosanski Petrovac projektor, televizor i DVD plejer, a biblioteka u Vukovaru je obogaćena opremom vrednom pola miliona dinara. Sa 100.000 dinara u 2010. godini podržana je smotra folklora i stvaralaštva «**Sjelo tromede**» u Strmici kod Knina. **Razvoj folklora** Fond je prethodnih godina pomogao darivanjem 20 kompleta «**Podgrmečkih nošnji**» Osnovnoj školi u Drvaru, i 20 tradicionalnih banijskih nošnji SKD «**Prosvjeti**» iz Hrvatske Kostajnice.

Donacijom od 100.000 dinara potpomognuta je **obnova crkve** u Golubiću kod Knina, dok je sa 50.000 dinara podržan 3. međunarodni naučni skup o hrvatsko-srpskim odnosima.

Fond će **nastaviti svoje aktivnosti** u skladu

sa raspoloživim sredstvima kako bi se izbegličko poglavlje u Srbiji što pre završilo, a izbeglice, prognani i raseljeni se vratili u svoj zavičaj, ili integrisali na ovdašnjim prostorima.

KORISNE ADRESE

Garancijski fond AP Vojvodine,

21000 Novi Sad, Hajduk Veljkova 11,
Telefon: 021/489-3700, E-pošta: garfondapv@neobee.net

Fond za razvoj AP Vojvodine,

21000 Novi Sad, Hajduk Veljkova 11,
Telefon: 021/483-0666, E-pošta: fzrapv@neobee.net

Pokrajinski fond za razvoj poljoprivrede,

21000 Novi Sad, Bulevar Mihajla Pupina 16,
Telefon: 021/487-4875, E-pošta: fondpolj@apv-nauka.ns.ac.rs

Pokrajinski sekretarijat za socijalnu politiku i demografiju,

21000 Novi Sad, Bulevar Mihajla Pupina 16,
Telefon: 021/487-4000

Pokrajinski sekretarijat za rad, zapošljavanje i ravnopravnost polova,

21000 Novi Sad, Bulevar Mihajla Pupina 16,
Telefon: 021/487-4610, E-pošta: radizene@neobee.net

Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja,

11000 Beograd, Bulevar kralja Aleksandra 15,
Telefoni: 011/3114-227 i 011/3014-330

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede,

11000 Beograd, Nemanjina 22-26,
Telefoni: 011/3616-580 i 011/363-1878, E-pošta: office@minpolj.sr.gov.rs

Ministarstvo rada i socijalne politike,

11000 Beograd, Nemanjina 22-24,
Telefon: 011/303-86-61, E-pošta: socijalna_zastita@minrzs.sr.gov.rs

Ministarstvo za dijasporu,

11000 Beograd, Vase Čarapića 20,
Telefoni: 011/ 2637-485 i 011/2637-624, E-pošta: info@mzd.sr.gov.rs

Komesarijat za izbeglice Republike Srbije,

11070 Beograd, Narodnih heroja 4,
Telefon: 011/312-95-85, E-pošta: kirs@kirs.sr.gov.rs

Visoki komesarijat UN za izbeglice – UNHCR, kancelarija u Beogradu,

11000 Beograd, Krunska 58,
Telefon: 011/30-82-100, E-pošta: srbbe@unhcr.org

Međunarodna organizacija za migraciju – IOM, kancelarija u Beogradu,

11000 Beograd, Držićeva 11,
Telefoni: 011/3821-703 i 011/2412-739, E-pošta: iombeograd@iom.int

Intersos,

21000 Novi Sad, Cara Dušana 1,

Telefoni: 021/66-22-337 i 021/425-469, E-pošta: novisad.serbia@intersos.org

Novosadski humanitarni centar – NSHC,

21000 Novi Sad, Trg mladenaca 6,

Telefoni: 021/524-184 i 021/524-331, E-pošta: nshc@eunet.rs

Humanitarni centar za integraciju i toleranciju – HCIT,

21000 Novi Sad, Vojvođanskih brigada 17,

Telefon: 021/528-132, E-pošta: hcit@eunet.rs

Ekumenska humanitarna organizacija – EHO,

21000 Novi Sad, Ćirila i Metodija 21,

Telefoni: 021/466588 i 021/469683, E-pošta: office@ehons.org

Srpski demokratski forum – SDF,

11000 Beograd, Kraljice Marije 47/II,

Telefoni: 011/3820-250 i 011/3820-251, E-pošta: beograd@sdf.org.rs

Srpski savet za izbeglice,

11000 Beograd, Admirala Geprata 8/35,

Telefon: 011/306-54-35, E-pošta: office@ssi.org.rs

Grupa 484,

11000 Beograd, Gračanička 10,

Telefon: 011/2631-445, E-pošta: office@grupa484.org.rs